

# Pedagogiskt Forum Skatt - PFS

## Indirekta skatter

- 035Blå.** Vara och tjänst vid sammansatta transaktioner – tolkning och tillämpning enligt mervärdesskattelagen och EU:s mervärdesskattedirektiv  
Utgiven (eget förlag) 2020-08-23, 161 sidor.

*Vara och tjänst vid sammansatta transaktioner – tolkning och tillämpning enligt mervärdesskattelagen och EU:s mervärdesskattedirektiv* är en bok om begreppen vara, tjänst och omsättning i mervärdesskattelagen (1994:200) samt om så kallade sammansatta transaktioner i momshänseende. Frågorna i denna bok gäller om dessa begrepp är EU-konforma.

Om begreppen inte är EU-konforma lämnas förslag *de lege ferenda* angående ändringar som bör göras i mervärdesskattelagen, så att den görs förenlig (konform) med EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG). Det kan också vara så att mervärdesskattedirektivet eller rådets genomförandeförordning (EU) nr 282/2011 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för mervärdesskattedirektivet (tillämpningsförordningen) visar sig vara i behov av förändringar.

Författaren har, som en förstudie till denna bok, skrivit om sammansatta transaktioner i momshänseende i sin handbok från 2019, *Momsrullan IV: En handbok för praktiker och forskare*, och i ett antal artiklar under 2018-2020. Ett annat bidrag till förstudien är en av bifrågorna från dennes doktorsavhandling 2013, *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*.

Tanken är boken ska ge lagstiftaren en uppfattning av vad som behöver åtgärdas beträffande sammansatta transaktioner i momshänseende. Författaren visar på att en studie av den frågan bör ske genom en undersökning av vad som bör anses utgöra sammansatta transaktioner, vad som liknar sådana transaktioner och vad som ibland kallas för sammansatta transaktioner, men som bör hållas utanför begreppet. För att möjliggöra en sådan undersökning skapar författaren en modell – ett verktyg – för studien av sammansatta transaktioner i momshänseende. Verktyget används dock enbart ett stöd för analysen och ska inte uppfattas som en rättsvetenskaplig metod i sig. Då hamnar den som gör studier i ämnet mervärdesskatt i vad författaren kallar för matematikfällan. En studie som ger ny kunskap i ämnet ska leda till induktiva slutsatser och inte bara utgöra en övning i deduktion.

Denna bok bör länge vara av intresse för många, då en ny mervärdesskattelag föreslås i SOU 2020:31, vilken också kommenteras i det sista kapitlet i boken, så att läsaren får en uppfattning huruvida den föreslagna nya mervärdesskattelagen löser något av de problem som berörs i boken.

Förevarande bok riktar sig till studenter och forskare inom ämnet mervärdesskatt, men även till dem som behöver sätta sig in i mervärdesskatterätten i samband med processer där ämnet berörs.

- 034Blå.** Ord och kontext i EU-skatterätten – En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv: Tredje upplagan  
Utgiven (eget förlag) 2019-11-20, 330 sidor.

*Ord och kontext i EU-skatterätten – En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv: Tredje upplagan* är en bok inom ämnet *fiscal sociology* (skattesociologi), FS. Den behandlar svensk mervärdesskatt (moms) i ett *law and language*-perspektiv.

I boken berör författaren temat *ord och kontext* för tillkomsten av skatteregler utifrån bl.a. fall från sin bok *Momsrullan*, där han har uppmärksammat att något har brustit i processen med att skapa en skatteregel. Det gäller framför allt när lagstiftningsprocessen inte har lyckats med att skapa en skatteregel (ord) i mervärdesskattelagen (1994:200) för den verklighet (kontext) som är avsedd att beskattas eller undantas från beskattning etc. enligt EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG). Sådana brister benämner författaren *betänkligheter från lagstiftarens sida på temat ord och kontext i samband med tillkomsten av skatteregler*. Beträffande förfaranderättsliga frågor anknyter han till sin bok *Skatteförfarandepraktikan – med straff- och europarättsliga aspekter*.

Tanken med denna bok är att ge lagstiftaren uppslag till att förbättra processen med att skapa skatteregler, och att ge praktiskt verksamma jurister verktyg till att presentera sina ståndpunkter i rättsfrågor om skatt i domstolsinlagor och vid avfattande av domar i skatteprocesser och i brottmål där skatt berörs.

Här får också *Momsreform II: Förslag för Sverige, EU och forskningen* nämnas. Där lämnar författaren förslag angående mervärdesskattelagen och vissa EU-regler. Den boken behandlar inte själva processen med att skapa skatteregler, utan där berörs mer direkt de ändringar som författaren anser bör ske i mervärdesskattelagen avseende allmänna och särskilda regler om rättigheter och skyldigheter, vissa formella regler, redovisningsregler och förfaranderegler, för att göra mervärdesskattelagen konform med EU-rätten på området, framför allt med mervärdesskattedirektivet. Vissa av de regler som tas upp i den boken berörs också i förevarande bok, men här är således temat hur processen med att skapa skatteregler kan förbättras och då har författaren valt att ta upp mervärdesskattereglerna.

**033Blå.** Momsreform II: Förslag för Sverige, EU och forskningen  
Utgiven (eget förlag) 2019-11-06, 299 sidor.

*Momsreform II: Förslag för Sverige, EU och forskningen* innehåller förslag om ändringar av mervärdesskattelagen (1994:200), ML, och av vissa EU-regler på området.

Denna bok är andra upplagan av *Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen*, vilken baserades på två tidigare böcker de senaste åren från författaren om behovet av en mer genomgripande momsreform i Sverige, nämligen:

**I.** *Momsreform i Sverige: Förslag till ändrade mervärdesskatteregler nationellt och på EU-nivå*, från november 2016; och

**II.** *Särskilda regler om momsskyldighet*, från februari 2018.

Boken berör vad som *åtminstone* bör ändras i ML angående de allmänna och de särskilda reglerna om rättigheter och skyldigheter och vissa formella regler, redovisningsregler och förfaranderegler, för att göra ML konform med mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG).

Regeringen tillsatte den 22 juni 2016, genom kommittédirektivet 2016:58, *Översyn av mervärdesskattelagstiftningen*, en särskild utredare som senast den 1 april 2019 skulle genomföra en författningsteknisk översyn av mervärdesskattelagstiftningen, vilket har förlängts till senast den 1 april 2020 (Dir. 2018:112). Översynen är således bara teknisk, medan denna bok avser de materiella reglerna. I sin doktorsavhandling 2013, *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*, behandlade författaren den särskilda regeln om skattskyldighet i sådana verksamheter, dvs. för rättsliga figurer som inte är rättssubjekt, 6 kap. 2 § ML och 5 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244). I 1 kap. 2 § sista st. ML anges att det i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. finns särskilda regler om vem som är skattskyldig. Dessa och hur de förhåller sig till EU-rätten på området behandlas inte i Regeringens utredning. Författaren konstaterar att det även i tidigare utredningar har saknats intentioner från lagstiftarens sida att utreda om nämnda regler är EU-konforma. Han återknyter till 6 kap. 2 §, och tar framför allt upp också den särskilda regel om skattskyldighet för mellanmän som återfinns i 6 kap. 7 § ML. Även de övriga reglerna i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. berörs något.

Med denna bok sammanfattar författaren i avdelning **I.** respektive avdelning **II.** de viktigaste materiella ändringarna som bör genomföras beträffande de allmänna materiella momsbestämmelserna, m.m. respektive de särskilda materiella momsbestämmelserna, för att ML ska bli konform med i första hand EU:s mervärdesskattedirektiv. De särskilda reglerna behandlas samlat i avdelning **II.**, men berörs i viss mån även i avdelning **I.** Dessutom lämnas förslag om vissa ändringar på EU-nivå, vilka bör genomföras för att lagstiftningen ska bli förutsebar och effektiv över tid. Boken ger sålunda redan idag de praktiskt verksamma juristerna och ekonomerna viktiga rättssäkerhetsmässiga argument avseende momsen med beaktande av det nationella regelverket, ML, och det EU-rättsliga regelverket, dvs. i första hand mervärdesskattedirektivet. Boken avslutas med en **Epilog**, som består i:

- schematiska översikter av vilka lagrum som berörs i respektive avdelning,

- en genomgång av ett urval av de av momsfrågorna i boken som författaren anser bör behandlas av lagstiftaren eller EU och vilka passar väl för att beforskas, varför denne också lämnar idéer för att forskningen ska stimulera det arbetet.

**032Blå.** MOMS I BILD OCH TEXT En snabbkurs för självstudier i mervärdesskatt: Andra upplagan  
Utgiven (eget förlag) 2019-09-16, 132 sidor

*MOMS I BILD OCH TEXT En snabbkurs för självstudier i mervärdesskatt: Andra upplagan* är, som titeln antyder, en översikt för den som vill sätta sig in i ämnet mervärdesskatt (moms). Många anser att moms är ett svårt ämne att läsa in. Det brukar vara en fördel om den studerande har möjlighet att praktisera i ämnet på Skatteverket eller hos en konsultbyrå, som erbjuder råd och hjälp med momsfrågor. Den här boken ska erbjuda något enklare för den som vill sätta sig in i momsens grunder.

Utan att göra alltför stort avkall på en vederhäftig framställning av ämnet används i denna bok många bilder som författaren har tecknat, för att lätta upp inläsningen av momsens grunder. En bild säger mer än tusen ord brukar det sägas, och de figurer som författaren har tecknat och satt i olika momssituationer ska göra ämnet *roligare*, och därmed förhoppningsvis lättare att läsa. Boken är indelad i två delar enligt följande:

- I den inledande delen berörs:  
Momsens grundtankar,  
Momsskyldighet, förutsättningar samt metod att angripa ett momsproblem och  
Tjänst kontra vara samt uttag, jämkning och omvärdering.  
Dessutom ges en schematisk översikt av mervärdesskattens skyldigheter och rättigheter.
- I den andra delen berörs frågor om moms avseende redovisning, skatteobjektet, avdragsrätt och internationella frågor samt särskilda momsfrågor.

Under Guide finns inläsningstips. I boken får Du frågor på avsnitten, där tanken är att Du för varje frågedel till ett avsnitt ska bedöma själv om Du har greppat så mycket att Du kan gå vidare. Om inte, så gör Du bara om frågedelen tills det sitter. I samband med svaren på frågorna får Du ibland kommentarer av naturliga följdfrågor. Därigenom lär Du Dig mer än vad Du behövde för att svara på de ofta enkla frågorna. Inlärningskurvan ska på så sätt bli progressiv i takt med inläsningen, till skillnad från läroböcker i övrigt, vilka vanligen är linjära i det hänseendet och därför ofta saknar en röd tråd pedagogiskt sett.

Avsnitten i den inledande delen innehåller så att säga den underliggande väven i hela momssystemet och Du kommer att ha anledning att återknyta till vad som sägs där, när Du ska lösa frågor i avsnitten i den följande delen av boken.

Boken är ett läromedel för självstudier i mervärdesskatt, och Du kan enbart läsa denna bok eller använda den som komplement till andra läromedel i ämnet.

De särskilda regler om vouchrar som infördes i ML den 1 januari 2019, genom SFS 2018:1333, behandlar författaren i *Vouchrar i momshänseende*.

**031Blå.** Momsen och fakturan: Tredje upplagan  
Utgiven (eget förlag) 2019-09-16, 72 sidor.

I *Momsen och fakturan: Tredje upplagan* får läsaren en grundlig genomgång av de särskilda faktureringsregler som gäller för momsens. För sammanhanget berörs även bl.a. redovisningsreglerna för momsens, periodisk sammanställning, bokföringslagen och kraven på att ha kassaregister.

I boken behandlas i första hand följande frågor:

- **vem** som är faktureringsskyldig, i **vilka** situationer skyldigheten uppkommer och **hur** den ska fullgöras;
- **när** faktureringsskyldigheten ska fullgöras; och
- **vad** fakturan ska innehålla.

Via innehållsförteckningen, som ger denna överblick, finner läsaren enkelt var dennes problem angående momsen och fakturan behandlas i boken, där nyss nämnda frågor utgör rubrikerna till de centrala kapitlen 2-4. I inledningskapitlet beskrivs översiktligt hur begreppen skattskyldighet, redovisningsskyldighet och faktureringskyldighet samt avdragsrätt enligt ML förhåller sig till varandra. En särskilt praktisk del i boken är avsnitt 4.2, där innehållskraven på en faktura enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen anges, och avsnitten 4.3.1-4.3.16, där respektive punkt enligt dessa innehållskrav kommenteras. Det är särskilda krav som delvis går utöver innehållskraven på verifikation enligt bokföringslagen (vilka också nämns).

I kapitel 5 berörs fakturan och utövande av avdragsrätten för ingående moms, och i kapitel 6 behandlas bevarande av fakturor och annan räkenskapsinformation. I bokens sista kapitel (kapitel 7) berörs översiktligt redovisningsreglerna för moms, periodisk sammanställning och krav på att ha kassaregister.

De särskilda regler om vouchrar som infördes i ML den 1 januari 2019, genom SFS 2018:1333, behandlar författaren i *Vouchrar i momshänseende*.

De regler som beskrivs i denna bok är de som gällde per den 1 april 2019.

**030Blå.** Tax and payment liability to VAT in joint ventures and shipping partnerships: Fifth edition  
Published (by the author) 2019-09-14, 299 pages.

This book, *Tax and payment liability to VAT in joint ventures and shipping partnerships*, is the fifth edition of the author's doctor's thesis from 2013. The book is about the same topic as in his licentiate's dissertation of 2011, but here is the determination of the tax subject concerning one of the special rules in *mervärdesskattelagen (1994:200)* [i.e. the Swedish VAT act] investigated. That rule is to be found in Chapter 6 section 2 which partly treats the tax liability for partners in *enkla bolag* (approx. joint ventures) and *partrederier* (shipping partnerships), partly contains a possibility for the partners to let a partner as representative answer for accounting and payment liability regarding the VAT in *bolaget* or *rederiet*. By its character of special rule on tax and payment liability is the present rule – which in this book is called the representative rule – not of the same economical importance as the main rule to determine the tax subject. However is the representative rule of a significant economical interest. There were in November 2017 almost 8,000 active *enkla bolag* according to the Statistics Sweden's (SCB) enterprise register. Furthermore there are hidden statistics concerning undetected *enkla bolag*. The representative rule is however of a particular law scientific interest due to it concerning a more classical law scientific problem, namely taxation and collection in connection with legal figures – *enkla bolag* and *partrederier* – which are not legal entities. The tax liability shall also in this case be in compliance with the main rule on who is a taxable person according to article 9(1) first paragraph of the EU's VAT Directive (2006/112/EC).

By SFS 2013:368 was on the 1st of July 2013 the determination of the tax subject disconnected from the income tax act, and *yrkesmässig verksamhet* was replaced with the concept *beskattningsbar person* (taxable person). However, the Government and the EU Commission talk at cross-purposes concerning the criticism that the Commission presented in 2008 regarding the determination of the emergence of the right of deduction according to *mervärdesskattelagen*. The reform in 2013 did not mention the use of the concept *skattskyldig* (tax liable), instead of *beskattningsbar person* (taxable person), for that determination. The Commission might believe that the criticism has led to a solution by the reform, but the problem remains. A more holistic review of the use of the concept *skattskyldig* in *mervärdesskattelagen* is thus necessary. This book also proves that the particular problems which exist concerning VAT in *enkla bolag* and *partrederier* still remains after the reform of 2013 – these have not yet been mentioned by the legislator.

*The author, Mr. Björn Forssén, became Doctor of Laws on the 26th of April 2013 by this book, which in its first edition (both the first and the second editions were in Swedish) constituted – together with the licentiate's thesis – a combined doctor's thesis to receive the Degree of Doctor of Laws at Örebro University.*

**029Blå.** Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier: Femte upplagan  
Utgiven (eget förlag) 2019-09-14, 301 sidor.

Denna bok, *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*, är den femte upplagan av författarens doktorsavhandling från 2013. Boken behandlar samma ämne som i dennes licentiatavhandling från 2011, men här undersöks bestämningen av skattesubjektet beträffande en av de särskilda bestämmelserna i mervärdesskattelagen (1994:200). Den bestämmelsen återfinns i 6 kap. 2 § som dels behandlar skattskyldigheten

för delägare i enkla bolag och partrederier, dels innehåller en möjlighet för delägarna att låta en delägare såsom representant svara för redovisnings- och betalningsskyldigheten beträffande momsen i bolaget eller rederiet. Genom sin karaktär av särskild bestämmelse om skatt- och betalningsskyldighet är regeln i fråga – som i förevarande bok benämns representantregeln – inte av samma ekonomiska betydelse som huvudregeln för att bestämma skattesubjektet. Emellertid har representantregeln ett betydande ekonomiskt intresse. Det fanns i november 2017 nästan 8 000 aktiva enkla bolag enligt SCB:s företagsregister. Dessutom finns det ett mörkertal beträffande upptäckta enkla bolag. Representantregeln är dock av ett särskilt rättsvetenskapligt intresse på grund av att den berör ett mer klassiskt rättsvetenskapligt problem, nämligen beskattning och uppbörd i samband med rättsliga figurer – enkla bolag och partrederier – som inte utgör rättssubjekt. Skattskyldigheten ska även i detta fall vara förenlig med huvudregeln för vem som är beskattningsbar person enligt artikel 9.1 första stycket i EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG).

Genom SFS 2013:368 frikopplades den 1 juli 2013 bestämningen av skattesubjektet enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen från inkomstskattelagen, och yrkesmässig verksamhet ersattes med begreppet beskattningsbar person. Emellertid talar Regeringen och EU-kommissionen förbi varandra beträffande den kritik som EU-kommissionen framförde 2008 angående bestämningen av avdragsrättens uppkomst enligt mervärdesskattelagen. Reformen 2013 behandlade inte användningen av begreppet skattskyldig, i stället för beskattningsbar person, för den bestämningen. EU-kommissionen kanske tror att kritiken har lett till en lösning genom reformen, men problemet kvarstår. En mer holistisk genomgång av användningen av begreppet skattskyldig i mervärdesskattelagen är således nödvändig. Denna bok visar även på att de särskilda problem som föreligger beträffande mervärdesskatt i enkla bolag och partrederier också kvarstår efter reformen 2013 – dessa har ännu inte berörts av lagstiftaren.

*Författaren, Björn Forssén, blev juris doktor den 26 april 2013 genom denna bok, som i första upplagan – jämte licentiatavhandlingen – utgjorde en sammanläggningsavhandling för erhållande av juris doktorsexamen vid Örebro universitet.*

**028Blå.** IMPAKT – Avtal och momsproblem: Tredje upplagan  
Utgiven ( eget förlag ) 2019-09-14, 86 sidor.

Författaren lanserade begreppet IMPAKT i böckerna *IMPAKT – studiehandedning i inkomstskatt, socialavgifter och mervärdesskatt* respektive *IMPAKT – Momsnyckeln*. IMPAKT står för **I**nkomstskatt, **M**ervärdesskatt (moms), **P**unktskatt, **A**rbetsgivaravgifter, **K**ällskatt (skatteavdrag) och **T**ull.

I den förstnämnda bokens fördjupningsdel behandlas företagsbeskattningen på avancerad nivå, medan den andra nämnda boken kan fungera bl.a. som ett komplement till den förstnämnda beträffande momsen i allmänhet. I *IMPAKT – Avtal och momsavdrag* gick författaren vidare med fördjupningsfrågor om momsen. Där behandlades vissa frågor om avtal i förhållande till rätten till avdrag för ingående moms i olika verksamheter. I förevarande bok, *IMPAKT – Avtal och momsproblem: Tredje upplagan*, ligger perspektivet inte i första hand på förvärvssidan i företagets verksamhet. Genom att i boks titeln ha ändrat *momsavdrag* till *momsproblem*, vilket skedde redan i andra upplagan, markerar författaren att frågorna kan börja antingen från det perspektivet eller från omsättningssidan. I det avslutande fallet i boken beskrivs också att lagstiftningen kan öppna för upplägg avseende moms.

För kurser i företagsbeskattning på avancerad nivå är denna bok avsedd att ge de studerande stöd för att möjligen kunna bemästra bl.a. ett så pass avancerat kursmål som att förstå och hantera ett momsproblem som kräver en alternativ avtalskonstruktion civilrättsligt sett än vad som kan ha föreslagits i ett utkast till avtal eller som framgår av ett färdigt avtal som är föremål för bedömning. Beträffande avdragsrätten för ingående moms gäller det att komma ihåg att den påverkas av vad som händer på försäljningssidan i verksamheten och, ibland, av vad som har skett angående frågan om utgående moms hos säljande motpart. Det gäller således ofta att tänka i minst två led.

Författaren påpekar att de problem som berörs här bara är ett axplock. Denna bok kan därför fungera som ett förslag till vissa punkter i en checklista avseende momsfrågor vid avtalskrivningen mellan en säljare och köpare av en vara eller tjänst. Eftersom rättsläget kan vara oklart, fungerar en sådan checklista framför allt som ett stöd för att skriva en moms klausul i det civilrättsliga avtalet mellan parterna.

De regler som berörs i boken är de som gällde per den 1 juli 2019.

**027Blå.** IMPAKT – Momsnyckeln: Tredje upplagan.  
Utgiven ( eget förlag ) 2019-09-11, 65 sidor.

*IMPAKT – Momsnyckeln: Tredje upplagan* är en självständig bok, men utgör också en komplettering till författarens bok *IMPAKT – studiehandledning i inkomstskatt, socialavgifter och mervärdesskatt*. Ambitionen med konceptet IMPAKT är att ge läsaren en pedagogisk väg in till den svenska skatterätten. IMPAKT står för **Inkomstskatt, Mervärdesskatt (moms), Punktskatt, Arbetsgivaravgifter, Källskatt (skatteavdrag) och Tull**.

I den till omfånget större studiehandledningen berörs momsen mycket översiktligt och främst integrerat med genomgången av inkomstskatten. Eftersom momsen utgör drygt en femtedel av statens totala skatteintäkter, bör det vara av intresse med en självständig introduktion till mervärdesskatterätten. Det är den främsta anledningen till att *IMPAKT – Momsnyckeln: Tredje upplagan* har författats, men boken kan också utgöra ett komplement till nämnda studiehandledning eller liknande böcker.

I denna bok ges en närmare överblick av den svenska mervärdesskatterätten i ett EU-perspektiv. Den berör framför allt grunderna enligt mervärdesskattelagen (1994:200), ML, för den momsmässiga behandlingen av såväl nationella som internationella affärer. Denna bok utgör främst en introduktion till ämnet mervärdesskatt, men den är fullt tillräcklig för att ge stöd till att lösa många enklare vardagsproblem angående moms. Med kunskaperna från denna bok ges därmed också stöd för att bättre kunna bedöma när det är dags att göra en djupare analys och gå vidare till fördjupande litteratur i ämnet, studera Skatteverkets momshandledningar m.m. eller eventuellt anlita skattekonsult. I sistnämnda hänseende finns även bland annat följande böcker från författaren: handboken *Momsrullan, Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier* och *Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen*. De särskilda regler om vouchrar som infördes i ML den 1 januari 2019, genom SFS 2018:1333, behandlar författaren i *Vouchrar i momshänseende*.

Denna bok utgör ett verktyg för praktiker som tolkar och tillämpar ML. Den är också en vägledning för studier i ämnet moms, och ett stöd för forskningen på området. De många figurerna och schematiska beskrivningarna i boken ska förhoppningsvis bidra i pedagogiskt hänseende till den studerandes etc. eget lärande i mervärdesskatt.

I boken beaktas reglerna per den 1 juli 2019 enligt ML och anknytande lagstiftningar.

**026Blå.** VAT-Audit med LVT-flödesanalys  
Utgiven (eget förlag) 2019-08-28, 79 sidor.

*VAT-Audit med LVT-flödesanalys: Andra upplagan* är en checklista som företag och organisationer kan använda för att strukturera sitt arbete med att strukturera de grundläggande rutiner som berör Mervärdesskatt (moms). Är momssituationen i företaget eller organisationen i fråga stabil eller bör en djupare analys företas?

Efter att ha gått igenom de frågor som uppställs i checklistan i denna bok kan ett PM med en förstudie av de grundläggande rutiner som berör momsen upprättas. Med den kan företaget eller organisationen i fråga gå vidare med en fördjupad analys med assistans av skattekonsulter. **Boken/checklistan finns också som ett öppet program på [www.forssen.com](http://www.forssen.com).**

I denna bok används det engelska uttrycket för en undersökning av moms, VAT-Audit, och LVT står för flöden i företaget eller organisationen av: Likvider, Varor och Tjänster. Genom att göra en VAT-Audit med LVT-flödesanalys, det vill säga genom att gå igenom checklistan med frågor och svar i denna bok, kan företaget eller organisationen bedöma om det bör gå vidare med ytterligare analys av behov av att vidta exempelvis följande åtgärder:

- momsregistrering eller justering av verksamhetsbeskrivning hos Skatteverket (SKV) och Bolagsverket;
- begäran om omprövning av redovisning eller överklagande av ett beslut från SKV;
- ansökan om förhandsbesked hos Skatterättsnämnden;
- bevakning av rättsutvecklingen och myndigheters m.fl., framför allt SKV:s, allmänna råd;
- lobbying, t.ex. i samverkan eller samråd med företagets branschorganisation;
- eventuellt lösa problem genom den informella besöksformen, där en dialog inleds med SKV och som avslutas med SKV:s tjänsteanteckningar till företagets arkiv;
- omförhandla och/eller införa momsklausul i kontrakt, förhandla om efterfaktureringsrutiner av moms;
- ändra fakturahanteringsrutiner; och
- mycket annat angående moms.

I inledningen av boken får Du en beskrivning av hur Du kan göra LVT-flödesanalysen.

Jämfört med i första upplagan har i denna andra upplaga tillagts info om de särskilda reglerna om vouchrar som infördes den 1 januari 2019 i mervärdesskattelagen (1994:200). För fördjupning i dessa regler finns min bok Vouchrar i momshänseende.

**025Blå.** Momsrullan IV: En handbok för praktiker och forskare  
Utgiven (eget förlag) 2019-08-25, 619 sidor.

*Momsrullan IV: En handbok för praktiker och forskare* är en handbok om mervärdesskatt (moms) som passar både för den praktiskt orienterade läsaren, som behöver stöd till en domstolsinlägga m.m., och för forskaren, som behöver hitta i molnet av lagändringar etc. på momsområdet. Bokens titel visar att den riktar sig till en bred läsekrets – i princip till alla som vill hitta svar på sina momsfrågor eller en väg vidare i sökandet.

Boken ges ut både i en PDF-version och en tryckt version, och består i tre sektioner: *Grundläggande regler om moms* (10 000 000); *Internationella affärer och moms* (20 000 000); och *Formella regler och redovisningsregler om moms* (30 000 000).

Sifferserien, bestående i åtta siffror, är tänkt att underlätta att förflytta sig i främst PDF-versionen av boken från innehållsförteckningen till en viss sektion, kapitel och avsnitt med hjälp av dataprogrammets sökfunktion. Sifferserien indelar boken i sektion, kapitel och avsnitt enligt följande: första siffran står för sektion, den andra för kapitel i respektive sektion och övriga siffror anger avsnitt i respektive kapitel.

För den som önskar ha ett tämligen heltäckande momsbibliotek föreslår jag även följande av mina momsböcker:

- Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier: Fjärde upplagan (PDF, 301 sidor); och
- Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen (PDF och tryck, 299 sidor).

Förhoppningsvis ger denna bok en aktuell – och historisk – överblick på momsområdet, så att både praktiker och forskare kan bedöma sin momsfråga. Den som vill fördjupa sig i frågor om enkla bolag (och partrederier) och moms eller i frågor om behov av ändringar i mervärdesskattelagen (1994:200) eller i EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG) kan gå vidare till de båda ovan nämnda momsböckerna. Tillsammans med denna bok bildar de en trio på över 1 200 sidor i ämnet mervärdesskatt. Dessutom har jag publicerat en översättning till engelska språket av nämnda bok om enkla bolag (och partrederier) och moms: *Tax and payment liability to VAT in joint ventures and shipping partnerships: Fourth edition* (PDF, 299 sidor).

De regler som berörs i denna bok är de som gällde per den 1 juli 2019.

**024Blå.** Vouchrar i momshänseende  
Utgiven (eget förlag) 2019-07-21, 84 sidor.

*Vouchrar i momshänseende* är en bok om de särskilda regler som genom SFS 2018:1333 infördes den 1 januari 2019 i mervärdesskattelagen (1994:200), ML, angående behandlingen av s.k. vouchrar – värdebevis – i momshänseende. De särskilda reglerna i ML om vouchrar i momshänseende baseras på ändringar i EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG) enligt rådets direktiv (EU) 2016/1065.

Vouchrar är inte en ny företeelse i affärslivet. Det är fråga om instrument som företag ställer ut och huvudsakligen använder i ledet gentemot slutkonsumenter av varor eller tjänster. Köparen av en voucher har ett bevis som denne kan lösa in i utbyte mot de varor eller tjänster som vouchern avser. Det nya är att numera är behandlingen av vouchrar lagreglerad för mervärdesskatteändamål. Dessa regler ligger systematiskt sett närmast förskotts- eller a conto-situationerna, men att köpa en voucher är en annan situation än att betala ett förskott eller a conto för en beställd vara eller tjänst med ett i förväg bestämt datum för leverans eller tillhandahållande. Om en konsument köper en voucher avseende en vara eller tjänst, får konsumenten vid inlösen av vouchern under dess giltighetsperiod varan eller tjänsten i utbyte mot den. Genom de särskilda reglerna avgränsas också vouchrar i momshänseende mot bland annat generellt användbara betalningsmedel, betalningsförmedling och värdepappershandel. Den stora förändringen är dock att det genom de nya reglerna är lagfäst när en omsättning anses ske

momsmässigt sett vid användning av något av de båda slagen av vouchrar i momshänseende, dvs. enfunktionsvouchrar respektive flerfunktionsvouchrar.

Boken är indelad i fem kapitel, där de båda första ger en bakgrund till de särskilda reglerna om vouchrar, m.m. respektive en redogörelse av vad som förstås med vouchrar. Därefter följer i tredje kapitlet en genomgång av frågor om skattskyldighetens inträde, beskattningsunderlag och redovisning avseende de särskilda reglerna. I de båda sista kapitlen i boken lämnas en redogörelse beträffande själva reglerna om omsättningar vid transaktioner med vouchrar respektive en genomgång av samma frågor genom praktiska exempel, vilka återknyter till de övriga kapitlen. Tanken är att den som har en förförståelse för frågor om vouchrar i momshänseende ska kunna läsa de fyra första kapitlen översiktligt och sedan börja med det femte kapitlet och de praktiska exemplen, för att vid genomgången av dem – om det visar sig behövas – kunna läsa på i de övriga kapitlen.

**023Blå.** Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen  
Utgiven 2019-06-20, 299 sidor.

*Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen* innehåller förslag om ändringar av mervärdesskattelagen (1994:200), ML, och av vissa EU-regler på området. Boken har, med ett par mindre tillägg, samma innehåll som den e-bok med samma titel som utgavs 2018-12-10.

Denna bok baseras på två tidigare böcker de senaste åren från författaren om behovet av en mer genomgripande momsreform i Sverige, dvs. på:

**I.** *Momsreform i Sverige: Förslag till ändrade mervärdesskatteregler nationellt och på EU-nivå*, från november 2016; och

**II.** *Särskilda regler om momsskyldighet*, från februari 2018.

Boken berör vad som *åtminstone* bör ändras i ML angående de allmänna och de särskilda reglerna om rättigheter och skyldigheter och vissa formella regler, redovisningsregler och förfaranderegler, för att göra ML konform med mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG).

Regeringen tillsatte den 22 juni 2016, genom kommittédirektivet 2016:58, *Översyn av mervärdesskattelagstiftningen*, en särskild utredare som senast den 1 april 2019 skulle genomföra en författningsteknisk översyn av mervärdesskattelagstiftningen, vilket har förlängts till senast den 1 april 2020 (Dir. 2018:112). Översynen är således bara teknisk, medan denna bok avser de materiella reglerna. I sin doktorsavhandling 2013, *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*, behandlade författaren den särskilda regeln om skattskyldighet i sådana verksamheter, dvs. för rättsliga figurer som inte är rättssubjekt, 6 kap. 2 § ML och 5 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244). I 1 kap. 2 § sista st. ML anges att det i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. finns särskilda regler om vem som är skattskyldig. Dessa och hur de förhåller sig till EU-rätten på området behandlas inte i Regeringens utredning. Författaren konstaterar att det även i tidigare utredningar har saknats intentioner från lagstiftarens sida att utreda om nämnda regler är EU-konforma. Han återknyter till 6 kap. 2 §, och tar framför allt upp också den särskilda regel om skattskyldighet för mellanmän som återfinns i 6 kap. 7 § ML. Även de övriga reglerna i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. berörs något.

Med denna bok sammanfattar författaren i avdelning **I.** respektive avdelning **II.** de viktigaste materiella ändringarna som bör genomföras beträffande de allmänna materiella momsbestämmelserna, m.m. respektive de särskilda materiella momsbestämmelserna, för att ML ska bli konform med i första hand EU:s mervärdesskattedirektiv. De särskilda reglerna behandlas samlat i avdelning **II.**, men berörs i viss mån även i avdelning **I.** Dessutom lämnas förslag om vissa ändringar på EU-nivå, vilka bör genomföras för att lagstiftningen ska bli förutsebar och effektiv över tid. Boken ger sålunda redan idag de praktiskt verksamma juristerna och ekonomerna viktiga rättssäkerhetsmässiga argument avseende momsen med beaktande av det nationella regelverket, ML, och det EU-rättsliga regelverket, dvs. i första hand mervärdesskattedirektivet. Boken avslutas med en **Epilog**, som består i:



- schematiska översikter av vilka lagrum som berörs i respektive avdelning,
- en genomgång av ett urval av de av momsfrågorna i boken som författaren anser bör behandlas av lagstiftaren eller EU och vilka passar väl för att beforskas, varför denne också lämnar idéer för att forskningen ska stimulera det arbetet.

I bilaga till avdelning I, berörs något 2017 års regler om momsbefrielse av beskattningsbara personer med låg omsättning. För mer bokinfo: se Pedagogiskt Forum Skatt (PFS), [www.forssen.com](http://www.forssen.com). *Björn Forssén* är juris doktor och advokat samt medlem i Sveriges Läromedelsförfattares Förbund. Han nominerades till CH Witts pris 2018 för bästa artikel i Tidningen Balans.

**022Blå.** VAT-Audit med LVT-flödesanalys  
Utgiven 2018-12-11, 78 sidor.

*VAT-Audit med LVT-flödesanalys* är en checklista som företag och organisationer kan använda för att strukturera sitt arbete med att strukturera de grundläggande rutiner som berör Mervärdesskatt (moms). Är momssituationen i företaget eller organisationen i fråga stabil eller bör en djupare analys företas?

Efter att ha gått igenom de frågor som uppställs i checklistan i denna bok kan ett PM med en förstudie av de grundläggande rutiner som berör momsens upprättas. Med den kan företaget eller organisationen i fråga gå vidare med en fördjupad analys med assistans av skattekonstuler.

I denna bok används det engelska uttrycket för en undersökning av moms, VAT-Audit, och LVT står för flöden i företaget eller organisationen av: Likvider, Varor och Tjänster. Genom att göra en VAT-Audit med LVT-flödesanalys, det vill säga genom att gå igenom checklistan med frågor och svar i denna bok, kan företaget eller organisationen bedöma om det bör gå vidare med ytterligare analys av behov av att vidta exempelvis följande åtgärder:

- momsregistrering eller justering av verksamhetsbeskrivning hos Skatteverket (SKV) och Bolagsverket;
- begäran om omprövning av redovisning eller överklagande av ett beslut från SKV;
- ansökan om förhandsbesked hos Skatterättsnämnden;
- bevakning av rättsutvecklingen och myndigheters m.fl., framför allt SKV:s, allmänna råd;
- lobbying, t.ex. i samverkan eller samråd med företagets branschorganisation;
- eventuellt lösa problem genom den informella besöksformen, där en dialog inleds med SKV och som avslutas med SKV:s tjänsteanteckningar till företagets arkiv;
- omförhandla och/eller införa momsklausul i kontrakt, förhandla om efterfakturering av moms;
- ändra fakturahanteringsrutiner; och
- mycket annat angående moms.

I inledningen av boken får Du en beskrivning av hur Du kan göra LVT-flödesanalysen.

**021Blå.** Skatteverkets information till momsdeklarationerna sedan Sveriges EU-inträde 1995  
Utgiven 2018-12-21, 60 sidor.

*Skatteverkets information till momsdeklarationerna sedan Sveriges EU-inträde 1995* innehåller den information som Riksskatteverket och – från och med 2004 – Skatteverket har skickat ut till företag samtidigt med deras skattedeklarationer om mervärdesskatt (moms), vilka för övrigt numera benämns momsdeklarationer (eftersom skattedeklaration från och med 2012 är ett samlingsbegrepp som omfattar bland annat momsdeklarationer och arbetsgivardeklarationer). Informationsbladen omfattar tiden från och med Sveriges EU-inträde 1995 till nutid, men det ska inte uppfattas som att det är en komplett serie. Det finns enligt författaren all anledning att söka historiskt infomaterial direkt hos Skatteverket på [www.skatteverket.se](http://www.skatteverket.se). Med materialet i denna bok avser han bara att komplettera sådant material, men det kan ändå finnas luckor. Sidorna i denna e-bok är inte numrerade, men läsaren kan skrolla till de sidor som anges i innehållsförteckningen.

Tanken med denna produkt är att den som arbetar med ett skatteärende, en advokat, skattekonsult eller handläggare på Skatteverket, ska kunna se vad som hände i mervärdesskattelagstiftningen exempelvis 2003. Det är ibland så att en skatteprocess kan gälla olika uppfattningar i en momsfråga som var föremål för lagstiftning för ganska länge sedan. Då kan det vara en fördel för en eller båda parter att ha möjlighet att bedöma hur Riksskatteverket eller Skatteverket beskrev en ny eller förändrad regel i mervärdesskattelagen (1994:200). Det

kan påverka exempelvis en förvaltningsdomstols bedömning av aktuell rättsfråga eller bevisfråga eller fråga om skattetillägg i samband därmed. Det kan också röra sig om ett mål om skattebrott, där olika uppfattningar råder mellan advokaten och åklagaren angående vilka uppfattningar som skulle kunna förekomma angående framför allt en rättsfråga avseende en regel i mervärdesskattelagen. Frågan kan också gälla regler i skatteförordningen (2011:1244) eller någon av dess föregångare eller i de delar av tullagstiftningen där den berör moms. I sistnämnda hänseende nämner författaren att tullagen (2016:253) den 1 maj 2016 ersatte tullagen (2000:1281) och lagen (1994:1548) om vissa tullförfaranden med ekonomisk verkan, m.m. Författaren har beträffande materialet satt gränsen bakåt i tiden vid Sveriges EU-inträde 1995, eftersom innehållet i mervärdesskattereglerna styrs av EU-rätten på området, med i första hand EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG).

För forskare inom mervärdesskatterätten nämner författaren att han samtidigt med denna bok har givit ut boken *SFS-register över beskattningsförfarande och förvaltningsprocess*. Där återfinns bland annat SFS (svensk författningssamling) över mervärdesskattereglerna, och på det området omfattar SFS-registret både materiella regler och förfaranderegler alltsedan momsens infördes 1969, genom lag (1968:430) om mervärdesskatt. Det kan vara av intresse för forskare på området, vilka antas söka SFS avseende mervärdesskattereglerna förutsättningslöst. Då kan det underlätta att ha möjligt att titta på vad som händer på området ett visst år från och med Sverige EU-inträde i denna bok, för att sedan leta efter relevant SFS i boken med nämnda SFS-register, vilket också innehåller uppgifter om propositioner och utskottsbetänkanden.

*Boken innehåller i huvudsak skannat material – kvalitet läsbarhet.*

**020Blå.** Tax and payment liability to VAT in joint ventures and shipping partnerships: Fourth edition  
Published 2018-12-11, 299 pages.

This book, *Tax and payment liability to VAT in joint ventures and shipping partnerships*, is the fourth edition of the author's doctor's thesis from 2013. The book is about the same topic as in his licentiate's dissertation of 2011, but here is the determination of the tax subject concerning one of the special rules in *mervärdesskattelagen* (1994:200) [i.e. the Swedish VAT act] investigated. That rule is to be found in Chapter 6 section 2 which partly treats the tax liability for partners in *enkla bolag* (approx. joint ventures) and *partrederier* (shipping partnerships), partly contains a possibility for the partners to let a partner as representative answer for accounting and payment liability regarding the VAT in *bolaget* or *rederiet*. By its character of special rule on tax and payment liability is the present rule – which in this book is called the representative rule – not of the same economical importance as the main rule to determine the tax subject. However is the representative rule of a significant economical interest. There were in November 2017 almost 8,000 active *enkla bolag* according to the Statistics Sweden's (SCB) enterprise register. Furthermore there are hidden statistics concerning undetected *enkla bolag*. The representative rule is however of a particular law scientific interest due to it concerning a more classical law scientific problem, namely taxation and collection in connection with legal figures – *enkla bolag* and *partrederier* – which are not legal entities. The tax liability shall also in this case be in compliance with the main rule on who is a taxable person according to article 9(1) first paragraph of the EU's VAT Directive (2006/112/EC).

By SFS 2013:368 was on the 1st of July 2013 the determination of the tax subject disconnected from the income tax act, and *yrkesmässig verksamhet* was replaced with the concept *beskattningsbar person* (taxable person). However, the Government and the EU Commission talk at cross-purposes concerning the criticism that the Commission presented in 2008 regarding the determination of the emergence of the right of deduction according to *mervärdesskattelagen*. The reform in 2013 did not mention the use of the concept *skattskyldig* (tax liable), instead of *beskattningsbar person* (taxable person), for that determination. The Commission might believe that the criticism has led to a solution by the reform, but the problem remains. A more holistic review of the use of the concept *skattskyldig* in *mervärdesskattelagen* is thus necessary. This book also proves that the particular problems which exist concerning VAT in *enkla bolag* and *partrederier* still remains after the reform of 2013 – these have not yet been mentioned by the legislator.

*The author, Mr. Björn Forssén, became Doctor of Laws on the 26th of April 2013 by this book, which in its first edition (both the first and the second editions were in Swedish) constituted – together with the licentiate's thesis – a combined doctor's thesis to receive the Degree of Doctor of Laws at Örebro University.*

**019Blå.** Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier: Fjärde upplagan  
Utgiven 2018-12-11, 301 sidor.

Denna bok, Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier, är den fjärde upplagan av författarens doktorsavhandling från 2013. Boken behandlar samma ämne som i dennes licentiatavhandling från 2011, men här undersöks bestämningen av skattesubjektet beträffande en av de särskilda bestämmelserna i mervärdesskattelagen (1994:200). Den bestämmelsen återfinns i 6 kap. 2 § som dels behandlar skattskyldigheten för delägare i enkla bolag och partrederier, dels innehåller en möjlighet för delägarna att låta en delägare såsom representant svara för redovisnings- och betalningsskyldigheten beträffande momsen i bolaget eller rederiet. Genom sin karaktär av särskild bestämmelse om skatt- och betalningsskyldighet är regeln i fråga – som i förevarande bok benämns representantregeln – inte av samma ekonomiska betydelse som huvudregeln för att bestämma skattesubjektet. Emellertid har representantregeln ett betydande ekonomiskt intresse. Det fanns i november 2017 nästan 8 000 aktiva enkla bolag enligt SCB:s företagsregister. Dessutom finns det ett mörkertal beträffande oupptäckta enkla bolag. Representantregeln är dock av ett särskilt rättsvetenskapligt intresse på grund av att den berör ett mer klassiskt rättsvetenskapligt problem, nämligen beskattning och uppbörd i samband med rättsliga figurer – enkla bolag och partrederier – som inte utgör rättssubjekt. Skattskyldigheten ska även i detta fall vara förenlig med huvudregeln för vem som är beskattningsbar person enligt artikel 9.1 första stycket i EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG).

Genom SFS 2013:368 frikopplades den 1 juli 2013 bestämningen av skattesubjektet enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen från inkomstskattelagen, och yrkesmässig verksamhet ersattes med begreppet beskattningsbar person. Emellertid talar Regeringen och EU-kommissionen förbi varandra beträffande den kritik som EU-kommissionen framförde 2008 angående bestämningen av avdragsrättens uppkomst enligt mervärdesskattelagen. Reformen 2013 behandlade inte användningen av begreppet skattskyldig, i stället för beskattningsbar person, för den bestämningen. EU-kommissionen kanske tror att kritiken har lett till en lösning genom reformen, men problemet kvarstår. En mer holistisk genomgång av användningen av begreppet skattskyldig i mervärdesskattelagen är således nödvändig. Denna bok visar även på att de särskilda problem som föreligger beträffande mervärdesskatt i enkla bolag och partrederier också kvarstår efter reformen 2013 – dessa har ännu inte berörts av lagstiftaren.

*Författaren, Björn Forssén, blev juris doktor den 26 april 2013 genom denna bok, som i första upplagan – jämte licentiatavhandlingen – utgjorde en sammanläggningsavhandling för erhållande av juris doktorsexamen vid Örebro universitet.*

**018Blå.** MOMS I BILD OCH TEXT En snabbkurs för självstudier i mervärdesskatt  
Utgiven 2018-12-21, 132 sidor

*MOMS I BILD OCH TEXT En snabbkurs för självstudier i mervärdesskatt* är, som titeln antyder, en översikt för den som vill sätta sig in i ämnet mervärdesskatt (moms). Många anser att moms är ett svårt ämne att läsa in. Det brukar vara en fördel om den studerande har möjlighet att praktisera i ämnet på Skatteverket eller hos en konsultbyrå, som erbjuder råd och hjälp med momsfrågor. Den här boken ska erbjuda något enklare för den som vill sätta sig in i momsens grunder.

Utan att göra alltför stort avkall på en vederhäftig framställning av ämnet används i denna bok många bilder som författaren har tecknat, för att lätta upp inläsningen av momsens grunder. En bild säger mer än tusen ord brukar det sägas, och de figurer som författaren har tecknat och satt i olika momssituationer ska göra ämnet *roligare*, och därmed förhoppningsvis lättare att läsa. Boken är indelad i två delar enligt följande:

- I den inledande delen berörs:

Momsens grundtankar,

Momsskyldighet, förutsättningar samt metod att angripa ett momsproblem och

Tjänst kontra vara samt uttag, jämkning och omvärdering.

Dessutom ges en schematisk översikt av mervärdesskattens skyldigheter och rättigheter.

- I den andra delen berörs frågor om moms avseende redovisning, skatteobjektet, avdragsrätt och internationella frågor samt särskilda momsfrågor.

Under Guide finns inläsningstips. I boken får Du frågor på avsnitten, där tanken är att Du för varje frågedel till ett avsnitt ska bedöma själv om Du har greppat så mycket att Du kan gå vidare. Om inte, så gör Du bara om frågedelen tills det sitter. I samband med svaren på frågorna får Du ibland kommentarer av naturliga följdfrågor. Därigenom lär Du Dig mer än vad Du behövde för att svara på de ofta enkla frågorna. Inlärningskurvan ska på så

sätt bli progressiv i takt med inläsningen, till skillnad från läroböcker i övrigt, vilka vanligen är linjära i det hänseendet och därför ofta saknar en röd tråd pedagogiskt sett.

Avsnitten i den inledande delen innehåller så att säga den underliggande väven i hela moms-systemet och Du kommer att ha anledning att återknyta till vad som sägs där, när Du ska lösa frågor i avsnitten i den följande delen av boken.

Boken är ett läromedel för självstudier i mervärdesskatt, och Du kan enbart läsa denna bok eller använda den som komplement till andra läromedel i ämnet.

**017Blå.** Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen  
Utgiven 2018-12-10, 299 sidor.

*Momsreform – förslag för Sverige, EU och forskningen* innehåller förslag om ändringar av mervärdesskattelagen (1994:200), ML, och av vissa EU-regler på området.

Denna bok baseras på två tidigare böcker de senaste åren från författaren om behovet av en mer genomgripande momsreform i Sverige, dvs. på:

**I.**, *Momsreform i Sverige: Förslag till ändrade mervärdesskatteregler nationellt och på EU-nivå*, från november 2016; och

**II.**, *Särskilda regler om momsskyldighet*, från februari 2018.

Boken berör vad som *åtminstone* bör ändras i ML angående de allmänna och de särskilda reglerna om rättigheter och skyldigheter och vissa formella regler, redovisningsregler och förfaranderegler, för att göra ML konform med mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG).

Regeringen tillsatte den 22 juni 2016, genom kommittédirektivet 2016:58, *Översyn av mervärdesskattelagstiftningen*, en särskild utredare som senast den 1 april 2019 ska genomföra en författningsteknisk översyn av mervärdesskattelagstiftningen. Den översynen är således bara teknisk, medan denna bok avser de materiella reglerna. I sin doktorsavhandling 2013, *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*, behandlade författaren den särskilda regeln om skattskyldighet i sådana verksamheter, dvs. för sådana rättsliga figurer som inte utgör rättssubjekt, 6 kap. 2 § ML och 5 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244). I 1 kap. 2 § sista st. ML anges att det i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. finns särskilda regler om vem som är skattskyldig. Dessa särskilda regler om skattskyldighet i ML och hur de förhåller sig till EU-rätten på området kommer inte heller att behandlas i den av Regeringen tillsatta utredningen. Författaren konstaterar att det även i tidigare utredningar har saknats intentioner från lagstiftarens sida att utreda om de är EU-konforma. I denna bok återknyter författaren till 6 kap. 2 §, och tar framför allt upp också den särskilda regel om skattskyldighet för mellanmän som återfinns i 6 kap. 7 § ML. Även de övriga reglerna i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. berörs något.

Med denna bok sammanfattar författaren i avdelning **I.** respektive avdelning **II.** de viktigaste materiella ändringarna som bör genomföras beträffande de allmänna materiella momsbestämmelserna, m.m. respektive de särskilda materiella momsbestämmelserna, för att ML ska bli konform med i första hand EU:s mervärdesskattedirektiv. De särskilda reglerna behandlas samlat i avdelning **II.**, men berörs i viss mån även i avdelning **I.** Dessutom lämnas förslag i boken om vissa ändringar på EU-nivå, vilka bör genomföras för att lagstiftningen ska bli förutsebar och effektiv över tid. Denna bok ger sålunda redan idag de praktiskt verksamma juristerna och ekonomerna viktiga rättssäkerhetsmässiga argument avseende momsen med beaktande av det nationella regelverket, ML, och det EU-rättsliga regelverket, dvs. i första hand mervärdesskattedirektivet.

För övrigt har boken en avslutande avdelning, **Epilog**, som består i:

- schematiska översikter av vilka lagrum som berörs i respektive avdelning,
- en genomgång av ett urval av de av momsfrågorna i boken som författaren anser bör behandlas av lagstiftaren eller EU och vilka passar väl för att beforskas, varför denne också lämnar idéer för att forskningen ska stimulera det arbetet.

Sist i boken återfinns en bilaga till avdelning **I.**, med en viss frågeställning angående de nya reglerna från 2017 om momsbefrielse av beskattningsbara personer med låg omsättning.

*Björn Forssén* är juris doktor och ledamot av Sveriges advokatsamfund samt medlem i Sveriges Läromedelsförfattares Förbund. Han var för övrigt en av de nominerade till CH Witts pris 2018 för bästa artikel i Tidningen Balans.

**016Blå.** Momsrullan: En handbok för praktiker  
Utgiven 2018-03-13, 471 sidor.

*Momsrullan: En handbok för praktiker och forskare* är en handbok om mervärdesskatt (moms) som passar både för den praktiskt orienterade läsaren, som behöver stöd till en domstolsinlägga m.m., och för forskaren, som behöver hitta i molnet av lagändringar etc. på momsområdet. I denna tredje upplaga av *Momsrullan* har titeln ändrats, så att det framgår att boken riktar sig till en bred krets av läsare – dvs. i princip till alla som vill hitta svar på sina momsfrågor eller en väg vidare i sökandet.

Boken består i tre sektioner:

- *Grundläggande regler om moms* (10 000 000);
- *Internationella affärer och moms* (20 000 000); och
- *Formella regler och redovisningsregler om moms* (30 000 000).

Sifferserien, bestående i åtta siffror, är tänkt att underlätta att förflytta sig i dokumentet från innehållsförteckningen till en viss sektion, kapitel och avsnitt med hjälp av dataprogrammets sökfunktion. Sifferserien indelar boken i sektion, kapitel och avsnitt enligt följande: första siffran står för sektion, den andra för kapitel i respektive sektion och övriga siffror anger avsnitt i respektive kapitel.

Det är ett problem för såväl praktiker som forskare, att Skatteverket i sina momshandledning, som numera enbart publiceras i digital form, inte ger ut uppdaterade hela årgångar. I stället byggs en handledning (från 2014) på med pdf-filer avsnitt för avsnitt. Det går inte att se när i tiden något nytt har tillförts. Under arbetet med sin doktorsavhandling blev författaren varse detta problem beträffande verkets handledning om skatteförfarandet, som gavs ut med anledning av införandet av skatteförfarandelagen 2012. För honom personligen spelade det ingen roll, eftersom han var klar med sitt arbete, men för dagens forskare lär detta enligt författaren försvåra för dem att enkelt få en överblick och kunna gå vidare med studier av rättsläget. Detsamma gäller enligt författaren också för exempelvis ett ombud eller en domare i en process som berör moms. Författaren tog upp informationsfrågan med Skatteverket i samband med nämnda arbete, och han har också försökt att intressera den forskargrupp som han tillhörde som en extern resurs vid Örebro universitet. Skatteverket borde enligt författaren dessutom, för att uppfylla samma behov av lättillgänglig information på momsområdet, återuppta traditionen med att publicera mervärdesskatteförfattningarna med en förteckning över ändringar och förarbeten. Det intresserade inte heller forskarna, enligt författaren. Vissa lär enligt honom i stället använda äldre utgåvor av momshandledningarna på grund av nämnda problem från och med 2014. Författaren ställer frågan: Hur länge håller det – när det redan nu har förflutit flera år?

Författaren hyser förhoppningen att denna bok ger en aktuell – och historisk – överblick på momsområdet, så att både praktiker och forskare hittar rätt till slut.

De regler som berörs i boken är de som gällde per den 1 januari 2018.

**015Blå.** IMPAKT – Avtal och momsproblem: Andra upplagan  
Utgiven 2018-03-02, 86 sidor.

Författaren lanserade begreppet IMPAKT i böckerna *IMPAKT – studiehandledning i inkomstskatt, socialavgifter och mervärdesskatt* respektive *IMPAKT – Momsnyckeln*, vilka också ges ut på förevarande förlag. IMPAKT står för **I**nkomstskatt, **M**ervärdesskatt (moms), **P**unktskatt, **A**rbetsgivaravgifter, **K**ällskatt (skatteavdrag) och **T**ull.

I den förstnämnda bokens fördjupningsdel behandlas företagsbeskattningen på avancerad nivå, medan den andra nämnda boken kan fungera bl.a. som ett komplement till den förstnämnda beträffande moms i allmänhet. I *IMPAKT – Avtal och momsavdrag* gick författaren vidare med fördjupningsfrågor om moms. Där behandlades vissa frågor om avtal i förhållande till rätten till avdrag för ingående moms i olika verksamheter. I förevarande bok, *IMPAKT – Avtal och momsproblem: Andra upplagan*, ligger perspektivet inte i första hand på förvärvssidan i företagens verksamhet. Genom att i bokiteln ha ändrat *momsavdrag* till *momsproblem* markerar författaren att frågorna kan börja antingen från det perspektivet eller från omsättningssidan. I det avslutande fallet i boken beskrivs också att lagstiftningen kan öppna för upplägg avseende moms.

För kurser i företagsbeskattning på avancerad nivå är denna bok avsedd att ge de studerande stöd för att möjligen kunna bemästra bl.a. ett så pass avancerat kursmål som att förstå och kunna hantera ett momsproblem som kräver en alternativ avtalskonstruktion civilrättsligt sett än vad som kan ha föreslagits i ett utkast till avtal eller som framgår av ett färdigt avtal som är föremål för bedömning. Beträffande avdragsrätten för ingående moms gäller det att komma ihåg att den påverkas av vad som händer på försäljningssidan i verksamheten och, ibland, av vad som har skett angående frågan om utgående moms hos säljande motpart. Det gäller således ofta att tänka i minst två led.

Författaren påpekar att de problem som berörs här bara är ett axplock. Denna bok kan därför fungera som ett förslag till vissa punkter i en checklista avseende momsfrågor vid avtalsskrivningen mellan en säljare och köpare av en vara eller tjänst. Eftersom rättsläget kan vara oklart, fungerar en sådan checklista framför allt som ett stöd för att skriva en momsklausul i det civilrättsliga avtalet mellan parterna.

De regler som berörs i boken är de som gällde per den 1 januari 2018.

**014Blå.** Särskilda regler om momsskyldighet  
Utgiven 2018-02-21, 100 sidor.

*Särskilda regler om momsskyldighet* behandlar de särskilda bestämmelserna i mervärdesskattelagen (1994:200), ML. Dessa återfinns enligt 1 kap. 2 § sista stycket ML i 6 kap., 9 kap. och 9 c kap. I boken berörs hur dessa särskilda fall av momsskyldighet förhåller sig till de allmänna bestämmelserna i ML om vem som är skattskyldig, och huruvida de är konforma med bestämmelserna i EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG). Efter inledningskapitlet innehåller boken följande kapitel:

- HANDELSBOLAG OCH EUROPEISK EKONOMISK INTRESSEGRUPPERING (EEIG), 6 KAP. 1 § ML
- ENKLA BOLAG OCH PARTREDERIER [6 KAP. 2 § ML (5 KAP. 2 § SFL)] OCH ÖRESUNDSKONSORTIET (1 KAP. 2 c § ML) SAMT MOMSPROBLEM MED EXEMPELVIS FILMVERK I ENKLA BOLAG (7 KAP. 1 § TREDJE ST. 8 ML)
- MELLANMÄN (FÖRMEDLARE), 6 KAP. 7 § (och 8 §), 9 b KAP. ML (RESETJÄNSTER) OCH SÄRSKILT OM 6 KAP. 7 § OCH PRODUKTIONSBOLAG INOM ARTISTOMRÅDET
- MOMSPROBLEM MED EXEMPELVIS MUSIKVERK I OSKIFTADE DÖDSBON FRÅN TIDEN FÖRE 1997 (6 KAP. 4 § ML)
- MOMSPROBLEM MED FASTIGHETER I KONKURSBON, M.M. (6 KAP. 3 § ML)
- DEN SÄRSKILDA REGELN OM MOMSSKYLDIGHET FÖR STATLIGA AFFÄRSVERK (6 KAP. 6 § ML)
- FRIVILLIG SKATTSKYLDIGHET FÖR VISSA FASTIGHETSUPPLÅTELSE (9 KAP. ML)
- SÄRSKILT OM VAROR I VISSA LAGER (9 c KAP. ML)

Jag konstaterar att det i tidigare utredningar och en pågående utredning tillsatt av Regeringen om ML, och som ska vara klar senast den 1 april 2019, saknas intentioner från lagstiftarens sida att beröra bland annat frågan om EU-konformitet beträffande nämnda särskilda regler om momsskyldighet i ML. Med denna min bok i februari 2018 och min bok *Momsreform i Sverige: Förslag till ändrade mervärdesskatte regler nationellt och på EU-nivå* – från oktober 2016 – har Regeringen en tämligen fullständig genomgång av vilka materiella regler i ML och mervärdesskattedirektivet som bör ändras. Regeringens utredning innebär bara en strukturell översyn av ML. Dessutom bör lagstiftaren särskilt beakta även min doktorsavhandling från den 26 april 2013, som jag har publicerat i en tredje upplaga under 2015: *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*. Den boken innehåller en omfattande genomgång av den särskilda regeln om skattskyldighet beträffande enkla bolag och partrederier, dvs. 6 kap. 2 § ML och 5 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244), SFL, där mycket mer angående problem med 6 kap. 2 § ML behandlas än vad som sker i förevarande bok, som beträffande just den regeln (representantregeln) enbart berör vad som åtminstone måste åtgärdas på temat EU-konformitet med urvalet av skattesubjekt.

**013Blå.** Momsen och fakturan: Andra upplagan  
Utgiven 2018-02-01, 72 sidor.

I *Momsen och fakturan: Andra upplagan* får läsaren en grundlig genomgång av de särskilda faktureringsregler som gäller för momsen. För sammanhanget berörs även bl.a. redovisningsreglerna för momsen, periodisk sammanställning, bokföringslagen och kraven på att ha kassaregister. Boken har, förutom sin första upplaga, en föregångare utgiven hos Jure (2010).

I boken behandlas i första hand följande frågor:

- **vem** som är faktureringskyldig, i **vilka** situationer skyldigheten uppkommer och **hur** den ska fullgöras;
- **när** faktureringskyldigheten ska fullgöras; och
- **vad** fakturan ska innehålla.

Via innehållsförteckningen, som ger denna överblick, finner läsaren enkelt var dennes problem angående momsen och fakturan behandlas i boken, där nyss nämnda frågor utgör rubrikerna till de centrala kapitlen 2-4. I inledningskapitlet beskrivs översiktligt hur begreppen skattskyldighet, redovisningsskyldighet och faktureringskyldighet samt avdragsrätt enligt ML förhåller sig till varandra. En särskilt praktisk del i boken är avsnitt 4.2, där innehållskraven på en faktura enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen anges, och avsnitten 4.3.1-4.3.16, där respektive punkt enligt dessa innehållskrav kommenteras. Det är särskilda krav som delvis går utöver innehållskraven på verifikation enligt bokföringslagen (vilka också nämns).

I kapitel 5 berörs fakturan och utövande av avdragsrätten för ingående moms, och i kapitel 6 behandlas bevarande av fakturor och annan räkenskapsinformation. I bokens sista kapitel (kapitel 7) berörs översiktligt redovisningsreglerna för moms, periodisk sammanställning och krav på att ha kassaregister.

De regler som beskrivs i denna bok är de som gällde per den 1 januari 2018.

**012Blå.** IMPAKT – Momsnyckeln: Andra upplagan.  
Utgiven 2018-01-25, 62 sidor.

*IMPAKT – Momsnyckeln: Andra upplagan* är en självständig bok, men utgör också en komplettering till *IMPAKT – studiehandledning i inkomstskatt, socialavgifter och mervärdesskatt: Fjärde upplagan*. Ambitionen med konceptet IMPAKT är att ge läsaren en pedagogisk väg in till den svenska skatterätten. IMPAKT står för **Inkomstskatt**, **Mervärdesskatt** (moms), **Punktskatt**, **Arbetsgivaravgifter**, **Källskatt** (skatteavdrag) och **Tull**.

I den till omfånget större studiehandledningen berörs momsen mycket översiktligt och främst integrerat med genomgången av inkomstskatten. Eftersom momsen utgör drygt en femtedel av statens totala skatteintäkter, bör det vara av intresse med en självständig introduktion till mervärdesskatterätten. Det är den främsta anledningen till att *IMPAKT – Momsnyckeln: Andra upplagan* har författats, men den boken kan också utgöra ett komplement till nämnda studiehandledning eller liknande böcker.

I denna bok ges en närmare överblick av den svenska mervärdesskatterätten i ett EU-perspektiv. Den berör framför allt grunderna enligt mervärdesskattelagen (1994:200), ML, för den momsmässiga behandlingen av såväl nationella som internationella affärer. Denna bok utgör främst en introduktion till ämnet mervärdesskatt, men den är fullt tillräcklig för att ge stöd till att lösa många enklare vardagsproblem angående moms. Med kunskaperna från denna bok ges därmed också stöd för att bättre kunna bedöma när det är dags att göra en djupare analys och gå vidare till fördjupande litteratur i ämnet, studera Skatteverkets momshandledningar m.m. eller eventuellt anlita skattekonsult. I sistnämnda hänseende finns även bland annat författarens handbok om moms, *Momsrullan*, och *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier: Tredje upplagan*.

Denna bok utgör därmed ett verktyg för praktiker som tolkar och tillämpar ML. Den är också en vägledning för studier i ämnet moms, och ett stöd för forskningen på området. De många figurerna och schematiska beskrivningarna i boken ska förhoppningsvis bidra i pedagogiskt hänseende till den studerandes etc. eget lärande om mervärdesskatt.

I boken beaktas reglerna per den 1 januari 2018 enligt ML och anknytande lagstiftningar.

**011Blå** Ord och kontext i EU-skatterätten: En analys av svensk moms i ett

law and language-perspektiv  
Andra upplagan  
Utgiven 2017-05-03, 334 sidor.

Ord och kontext i EU-skatterätten: En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv Andra upplagan är en bok inom ämnet fiscal sociology (skattesociologi), FS. Den behandlar svensk mervärdesskatt (moms) i ett law and language-perspektiv. Boken bygger vidare på tankar i det perspektivet som utvecklades i samband med introduktionen av *The Making of Tax Laws* som en särskild gren på FS-trädet. Det skedde 2015 genom *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws – A Swedish Experience of the EU law: Second edition*. Där återfinns law and language-frågorna i Part D, som också publicerades i ett särtryck under 2015: *The Making of Tax Laws – Law and Language issues*.

Boken publicerades i en första upplaga under 2016, och i denna andra upplaga berörs temat ord och kontext för tillkomsten av skatteregler utifrån bl.a. fall från Momsrullan Andra upplagan (2016), där det uppmärksammades att något har brustit i processen med att skapa en skatteregel. Det gäller framför allt om när lagstiftningsprocessen inte har lyckats med att skapa en skatteregel (ord) i mervärdesskattelagen (1994:200) för den verklighet (kontext) som är avsedd att beskattas eller undantas från beskattning etc. enligt EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG). Sådana brister benämns även i förevarande arbete betänkligheter från lagstiftarens sida på temat

ord och kontext i samband med tillkomsten av skatteregler. Beträffande förfaranderättsliga frågor anknys i denna bok också till en bok från 2015: *Skatteförfarandepraktikan – med straff- och europarättsliga aspekter*.

Tanken med denna bok är både att ge lagstiftaren uppslag till att förbättra processen med att skapa skatteregler och att ge praktiker verktyg till att presentera sina ståndpunkter i rättsfrågor om skatt i domstolsinlagor och vid avfattande av domar i skatteprocesser och i brottmål där skatt berörs.

I denna andra upplaga finns i slutet av boken en översättning till engelska av sammanfattningen och de avslutande konklusionerna. Eftersom den texten ingår i annex D till Part D i *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws – A Swedish Experience of the EU law: Third edition*, som publicerades i år (2017), har också lagts till ett paper om *The Making of Tax Laws* i slutet av denna bok: Det benämns *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws: An introduction of a new branch of Fiscal Sociology*.

**010Blå** Law and language: Words and context in Swedish and EU tax laws  
Published 2017-04-05, 88 pages.

*Law and language: Words and context in Swedish and EU tax laws* is a follow-up to *The Making of Tax Laws – Law and Language issues*, which was an edited offprint of Part D of *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws – A Swedish Experience of the EU law: Second edition* – both published in 2015.

In this book the author goes further with the law and language issues concerning tax law by presenting the summary and concluding viewpoints from his suggestion of how research on such issues may be conducted regarding *The Making of Tax Laws* as a branch within the field of fiscal sociology, namely from *Ord och kontext i EU-skatterätten: En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv* – published in 2016.

Finally he comments in this book those experiences in relationship to some questions in *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws – A Swedish Experience of the EU law: Second edition*. Thus, this book makes a continuation to that book and its Part D, i.e. it also makes a follow-up to *The Making of Tax Laws – Law and Language issues*. The follow-up by this book means a completion of the previously presented law and language perspective on the process of *The Making of Tax Laws* by the presentation of the summary and concluding viewpoints concerning examples building an empirical study of that process and the comments in relation thereto of some questions from *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws – A Swedish Experience of the EU law: Second edition*.

*Mr. Björn Forssén* is a Swedish Doctor of Laws.

**009Blå** Momsreform i Sverige: Förslag till ändrade mervärdesskatteregler nationellt och på EU-nivå  
Utgiven 2016-11-01, 185 sidor.



I *Momsreform i Sverige: Förslag till ändrade mervärdesskatteregler nationellt och på EU-nivå* föreslås ändringar av mervärdesskattelagen (1994:200), ML, och av vissa EU-regler. Boken baseras på:

- *Momsrullan Andra upplagan* (2016);
- *Ord och kontext i EU-skatteväsen: En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv* (2016);
- *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier Tredje upplagan* (2015); och
- *Skatteförfarandepraktikan – med straff- och europarättsliga aspekter* (2015).

Boken berör främst de materiella reglerna om rättigheter och skyldigheter i ML och i viss mån formella regler, redovisningsregler och förfaranderegler om mervärdesskatt (moms). Utifrån erfarenheterna från nämnda böcker anges dels vilka regler som bör ändras, för att ML ska överensstämma med mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG), dels vilka förändringar som bör ske av mervärdesskattedirektivet etc., för att momsreglerna ska bli tydligare.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare som senast den 1 april 2019 ska genomföra en författningsteknisk översyn av mervärdesskattelagstiftningen och föreslå en ny mervärdesskattelag. En sådan översyn av ML kan juris doktor Björn Forssén anses redan ha genomfört i nämnda böcker, och med denna bok sammanfattar han de viktigaste ändringarna som bör genomföras för att göra ML konform med i första hand EU:s mervärdesskattedirektiv. Dessutom lämnas i denna bok, till skillnad från vad som kan förstås med den av Regeringen avsedda översynen, förslag om vissa ändringar på EU-nivå. Det är nödvändigt för att mervärdesskattelagstiftningen ska bli förutsebar och effektiv över tid.

En tanke med boken är också att ge praktiker en struktur för att argumentera kring rättsfrågor om moms med beaktande av såväl det nationella regelverket, ML, som det EU-rättsliga regelverket, dvs. i första hand mervärdesskattedirektivet.

**008Blå** Ord och kontext i EU-skatteväsen: En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv  
Utgiven 2016-10-14, 250 sidor.

*Ord och kontext i EU-skatteväsen: En analys av svensk moms i ett law and language-perspektiv* är en bok inom ämnet *fiscal sociology* (skattesociologi), FS. Den behandlar svensk mervärdesskatt (moms) i ett law and language-perspektiv, och bygger vidare på tankar i det perspektivet från introduktionen av *The Making of Tax Laws* som en särskild gren på FS-trädet. Den grenen på FS-trädet introducerades under 2015, genom *The Entrepreneur and the Making of Tax Laws – A Swedish Experience of the EU law: Second edition*. Där återfinns law and language-frågorna i Part D, som också publicerades som ett särtryck under 2015 med titeln *The Making of Tax Laws – Law and Language issues*.

I denna bok berörs temat *ord och kontext* för tillkomsten av skatteregler utifrån bl.a. fall från *Momsrullan Andra upplagan* (2016), där det uppmärksammades att något har brustit i processen med att skapa en skatteregel, dvs. i skattelagstiftningsprocessen. Det gäller framför allt när den processen inte har lyckats med att skapa en skatteregel (ord) i mervärdesskattelagen (1994:200) för den verklighet (kontext) som är avsedd att beskattas eller undantas från beskattning etc. enligt EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG). Sådana brister benämns även i förevarande arbete *betänkligheter från lagstiftarens sida på temat ord och kontext i samband med tillkomsten av skatteregler*.

Beträffande förfaranderättsliga frågor anknyter denna bok även till *Skatteförfarandepraktikan – med straff- och europarättsliga aspekter* (2015).

Tanken med denna bok är både att ge lagstiftaren uppslag till att förbättra processen med att skapa skatteregler och att ge praktiker verktyg till att presentera sina ståndpunkter i rättsfrågor om skatt i domstolsinlagor och vid avfattande av domar i skatteprocesser och i brottmål där skatt berörs.

**007Blå** Momsrullan Andra upplagan.  
Utgiven 2016-08-22, 450 sidor.

*Momsrullan Andra upplagan* är en handbok om mervärdesskatt (moms), och består bl.a. av material från tre andra böcker, nämligen:

- *IMPAKT – Momsnyckeln*, som framför allt berör grunderna enligt mervärdesskattelagen för den momsmässiga behandlingen av såväl nationella som internationella affärer;
- *Momsen och fakturan*, som framför allt berör reglerna om faktureringskyldighet enligt mervärdesskattelagen; och
- översikten avseende slutsatserna från analysen av den s.k. representantregeln i *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier Tredje upplagan*.

*Momsrullan* består i tre sektioner: *Grundläggande regler om moms* (10 000 000); *Internationella affärer och moms* (20 000 000); och *Formella regler och redovisningsregler om moms* (30 000 000). I den första sektionen återfinns nämnda översikt avseende slutsatserna i boken om enkla bolag och partrederier och moms. Jämfört med den första upplagan har, förutom vissa uppdateringar i övrigt, denna andra upplaga av *Momsrullan* byggts ut i den första sektionen med väsentligt mer innehåll angående skatteplikten och undantag från skatteplikt respektive momssatser etc. Det materialet återfinns i avsnitten 12 200 000-12 215 000. I övrigt har den första sektionen, liksom den andra sektionen, alljämt inslag från *IMPAKT – Momsnyckeln*. Därifrån är också vad som anges i den tredje sektionen i denna bok om registreringskyldigheten till moms hämtat. I övrigt baseras den tredje sektionen på *Momsen och fakturan*, varför den sektionen i första hand behandlar följande frågor:

- **vem** som är faktureringskyldig, i **vilka** situationer skyldigheten uppkommer och **hur** den ska fullgöras;
- **när** faktureringskyldigheten ska fullgöras; och
- **vad** fakturan ska innehålla; samt
- redovisningsregler om moms;
- skyldighet att lämna periodisk sammanställning; och
- krav på att ha kassaregister

Sifferserien bestående i åtta siffror som används i denna bok är tänkt att underlätta att förflytta sig i dokumentet från innehållsförteckningen till en viss sektion, kapitel och avsnitt med hjälp av dataprogrammets sökfunktion. Sifferserien indelar boken i sektion, kapitel och avsnitt enligt följande: första siffran står för sektion, den andra för kapitel i respektive sektion och övriga siffror anger avsnitt i respektive kapitel.

De regler som berörs i boken är de som gällde per den 1 juli 2016.

**006Blå**    *IMPAKT – Avtal och momsavdrag*.  
Utgiven 2015-05-27, 65 sidor.

*IMPAKT – Avtal och momsavdrag* är den tredje boken i *IMPAKT*-serien, som ges ut på detta förlag. De båda tidigare är *IMPAKT – studiehandledning i inkomstskatt, socialavgifter och mervärdesskatt* respektive *IMPAKT – Momsnyckeln*. *IMPAKT* står för **I**nkomstskatt, **M**ervärdesskatt (moms), **P**unktskatt, **A**rbetsgivaravgifter, **K**ällskatt (skatteavdrag) och **T**ull.

*IMPAKT – Avtal och momsavdrag* är en självständig bok, men kompletterar också de båda andra i serien. I denna bok fortsätter fördjupningen avseende momsen. Författaren behandlar här vissa frågor om avtal i förhållande till rätten till avdrag för ingående moms i olika verksamheter. Denna bok är avsedd att ge de studerande stöd för att bemästra bl.a. så pass avancerade kursmål som att förstå och kunna hantera ett momsproblem som kräver en alternativ avtalskonstruktion civilrättsligt sett än vad som kan ha föreslagits i ett utkast till avtal eller som framgår av ett färdigt avtal som är föremål för bedömning. Boken är skriven från en köparens perspektiv och behandlar således i första hand rätten till avdrags- eller återbetalningsrätt för ingående moms på förvärv i aktuell verksamhet. Emellertid är det främst en ansats för att ge läsaren ett kom-ihåg, och boken fungerar som checklista också för säljaren och dennes rådgivare, när det gäller att gå igenom skatteimplikationer avseende det avtal som är under utarbetande eller föremål för omförhandling. Dessutom ger boken samtidigt uppslag till att därvidlag beakta också andra skatter och avgifter, t.ex. punktskatt och inkomstskatt.

*IMPAKT*-serien är i första hand tänkt att fungera inom undervisningen i företagsbeskattning på universitet och högskola. Emellertid fungerar titlar i den serien givetvis också för praktiker som stöd för att möta skatteproblem i företagets vardag, så även denna bok. Kom ihåg dock att de problem som berörs i förevarande bok bara utgör ett axplock. Bokens funktion som ett förslag till vissa punkter i en checklista avseende frågor om momsavdrag, vid avtalsskrivningen mellan en säljare och köpare av en vara eller tjänst, gör att den också borde lämpa sig för forskningen som en förstudie till ett större projekt beträffande frågor om avdragsrätt för moms.

Ibland anförs att de s.k. avdragsförbuden i mervärdesskattelagen (1994:200) borde beforskas beträffande förhållandet till EU:s mervärdesskattedirektiv (2006/112/EG). Författaren håller med om det, men sätter i denna bok i stället fokus på frågor kring själva huvudregeln om avdragsrätt för ingående moms i mervärdesskattelagen. Han berörde redan i sin licentiatavhandling 2011 [*Skattskyldighet för mervärdesskatt – en analys av 4 kap. 1 § mervärdesskattelagen* (Jure förlag)] och även i sin doktorsavhandling 2013, *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier*, som ges ut i sin tredje upplaga på förevarande förlag, att bruket av begreppet skattskyldig i den huvudregeln dels ger en icke EU-konform begränsning av bestämningen av avdragsrättens inträde, dels innebär kontrollproblem beträffande momsregistreringen som bör utredas i förhållande till nämnda direktiv. Dessa frågor utgjorde bifrågorna D och E i författarens licentiatavhandling och ingår i axpocket av frågor om momsavdrag i denna bok vilka han dels anser bör ingå i nämnda checklista vid avtalsskrivningen, dels anser bör beforskas, varvid boken kan fungera som en förstudie till ett större projekt avseende frågor om rätten till momsavdrag.

I boken beaktas regler per den 1 januari 2015.

**005Blå** Momsrullan.  
Utgiven 2015-04-29, 155 sidor.

*Momsrullan* är en handbok om mervärdesskatt (moms), och består i huvudsak av material från tre andra böcker som ges ut på samma förlag som det förevarande, nämligen:

- *IMPAKT – Momsnyckeln*, som framför allt berör grunderna enligt mervärdesskattelagen för den momsmässiga behandlingen av såväl nationella som internationella affärer;
- *Momsen och fakturan*, som framför allt berör reglerna om faktureringskyldighet enligt mervärdesskattelagen; och
- översikten avseende slutsatserna från analysen av den s.k. representantregeln i *Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier Tredje upplagan*.

*Momsrullan* består i tre sektioner: *Grundläggande regler om moms* (10 000 000); *Internationella affärer och moms* (20 000 000); och *Formella regler och redovisningsregler om moms* (30 000 000). I den första sektionen återfinns nämnda översikt avseende slutsatserna i boken om enkla bolag och partrederier och moms. I övrigt är den första sektionen, liksom den andra sektionen, i stort sett baserade på *IMPAKT – Momsnyckeln*. Därifrån är också vad som anges i den tredje sektionen i denna bok om registreringskyldigheten till moms hämtat. I övrigt baseras den tredje sektionen på *Momsen och fakturan*, varför den sektionen i första hand behandlar följande frågor:

- **vem** som är faktureringskyldig, i **vilka** situationer skyldigheten uppkommer och **hur** den ska fullgöras;
- **när** faktureringskyldigheten ska fullgöras; och
- **vad** fakturan ska innehålla; samt
- redovisningsregler om moms;
- skyldighet att lämna periodisk sammanställning; och
- krav på att ha kassaregister

Sifferserien bestående i åtta siffror som används i denna bok är tänkt att underlätta att förflytta sig i dokumentet från innehållsförteckningen till en viss sektion, kapitel och avsnitt med hjälp av dataprogrammets sökfunktion. Sifferserien indelar boken i sektion, kapitel och avsnitt enligt följande: första siffran står för sektion, den andra för kapitel i respektive sektion och övriga siffror anger avsnitt i respektive kapitel.

De regler som beskrivs i förevarande bok är de som gällde per den 1 januari 2015.

**004Blå** Momsen och fakturan.  
Utgiven 2015-04-10, 68 sidor.

I *Momsen och fakturan* får läsaren en grundlig genomgång av de särskilda faktureringsregler som gäller för momsen. För sammanhanget berörs även bl.a. redovisningsreglerna för momsen, periodisk sammanställning, bokföringslagen och kraven på att ha kassaregister. Boken har en föregångare utgiven hos Jure (2010).

I boken behandlas i första hand följande frågor:

- **vem** som är faktureringskyldig, i **vilka** situationer skyldigheten uppkommer och **hur** den ska fullgöras;
- **när** faktureringskyldigheten ska fullgöras; och
- **vad** fakturan ska innehålla.

Via innehållsförteckningen, som ger denna överblick, finner läsaren enkelt var dennes problem angående momsen och fakturan behandlas i boken, där nyss nämnda frågor utgör rubrikerna till de centrala kapitlen 2-4. I inledningskapitlet beskrivs översiktligt hur begreppen skattskyldighet, redovisningsskyldighet och faktureringskyldighet samt avdragsrätt enligt ML förhåller sig till varandra. En särskilt praktisk del i boken är avsnitt 4.2, där innehållskraven på en faktura enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen anges, och avsnitten 4.3.1-4.3.16, där respektive punkt enligt dessa innehållskrav kommenteras. Det är särskilda krav som delvis går utöver innehållskraven på verifikation enligt bokföringslagen (vilka också nämns).

I kapitel 5 berörs fakturan och utövande av avdragsrätten för ingående moms, och i kapitel 6 behandlas bevarande av fakturor och annan räkenskapsinformation. I bokens sista kapitel (kapitel 7) berörs översiktligt redovisningsreglerna för moms, periodisk sammanställning och krav på att ha kassaregister.

De regler som beskrivs i denna bok är de som gällde per den 1 januari 2015.

**003Blå** Tax and payment liability to VAT in enkla bolag (approx. joint ventures) and partrederier (shipping partnerships). Third edition. Published 2015-04-29, 299 pages.

*Tax and payment liability to VAT in enkla bolag (approx. joint ventures) and partrederier (shipping partnerships) Third edition*

Entrepreneur or consumer? In his licentiate's dissertation at Örebro University in 2011 the author treated that question concerning the main rule on the determination of the tax subject according to *mervärdesskattelagen (1994:200)* [i.e. the Swedish VAT act]. The problem then concerned in the first place whether that determination of who's entrepreneur for VAT purposes is in compliance with the main rule in the EU's VAT Directive (2006/112/EC) for the determination of taxable person, article 9(1) first paragraph.

In this book the author continue with the same topic, but here's the determination of the tax subject concerning one of the special rules in *mervärdesskattelagen* investigated That rule is to be found in Chapter 6 section 2 which partly treats the tax liability for partners in *enkla bolag* (approx. joint ventures) and *partrederier* (shipping partnerships), partly contains a possibility for the partners to let a partner as representative answer for accounting and payment liability regarding the VAT in *bolaget* or *rederiet*. By its character of special rule on tax and payment liability is the present rule – which in this book is called the representative rule – not of the same economical importance as the main rule to determine the tax subject. However is the representative rule of a significant economical interest. There are more than 7,000 active *enkla bolag* according to the Statistics Sweden's (SCB) enterprise register. Furthermore there are hidden statistics concerning undetected *enkla bolag*. The representative rule is however of a particular law scientific interest due to it concerning a more classical law scientific problem, namely taxation and collection in connection with legal figures – *enkla bolag* and *partrederier* – which aren't legal entities. The tax liability shall also in this case be in compliance with the main rule on who's taxable person according to the EU's VAT Directive (2006/112).

By SFS 2013:368 was on the 1st of July 2013 the determination of the tax subject disconnected from the income tax act, and *yrkesmässig verksamhet* was replaced with the concept *beskattningsbar person* (taxable person). However, the Government and the EU Commission talk at cross-purposes concerning the criticism that the Commission presented in 2008 regarding the determination of the emergence of the right of deduction according to *mervärdesskattelagen*. The reform in 2013 didn't mention the use of the concept *skattskyldig* (tax liable), instead of *beskattningsbar person* (taxable person), for that determination. The Commission might believe that the criticism has led to a solution by the reform, but the problem remains. A more holistic review of the use of the concept *skattskyldig* in *mervärdesskattelagen* is thus necessary. This book also proves that the particular problems which exist concerning VAT in *enkla bolag* and *partrederier* still remains after the reform of 2013 – these have not yet been mentioned by the legislator. In this book are rules regarded per the 1<sup>st</sup> of January 2015.

*The author, Mr. Björn Forssén, became Doctor of Laws on the 26th of April 2013 by this book, which in its first edition (both the first and the second editions were in Swedish) constituted – together with the licentiate's thesis – a combined doctor's thesis to receive the Degree of Doctor of Laws at Örebro University.*

**002Blå** Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier. Tredje Upplagan.  
Utgiven 2015-04-29, 299 sidor.

*Skatt- och betalningsskyldighet för moms i enkla bolag och partrederier. Tredje upplagan*

Företagare eller konsument? I sin licentiatavhandling vid Örebro universitet 2011 behandlade författaren den frågan beträffande huvudregeln för bestämningen av skattesubjektet enligt mervärdesskattelagen (1994:200). Problematiken då gällde i första hand huruvida den bestämningen av vem som är företagare momsmässigt sett är förenlig med huvudregeln i mervärdesskattedirektivet (2006/112/EG) för bestämningen av beskattningsbar person, artikel 9.1 första stycket.

I denna bok fortsätter författaren med samma ämne, men här undersöks bestämningen av skattesubjektet beträffande en av de särskilda bestämmelserna i mervärdesskattelagen. Den bestämmelsen återfinns i 6 kap. 2 § som dels behandlar skattskyldigheten för delägare i enkla bolag och partrederier, dels innehåller en möjlighet för delägarna att låta en delägare såsom representant svara för redovisnings- och betalningsskyldigheten beträffande momsen i bolaget eller rederiet. Genom sin karaktär av särskild bestämmelse om skatt- och betalningsskyldighet är regeln i fråga – som i förevarande bok benämns representantregeln – inte av samma ekonomiska betydelse som huvudregeln för att bestämma skattesubjektet. Emellertid har representantregeln ett betydande ekonomiskt intresse. Det finns drygt 7 000 aktiva enkla bolag enligt SCB:s företagsregister. Dessutom finns det ett mörkertal beträffande oupptäckta enkla bolag. Representantregeln är dock av ett särskilt rättsvetenskapligt intresse på grund av att den berör ett mer klassiskt rättsvetenskapligt problem, nämligen beskattning och uppörd i samband med rättsliga figurer – enkla bolag och partrederier – som inte utgör rättssubjekt. Skattskyldigheten ska även i detta fall vara förenlig med huvudregeln för vem som är beskattningsbar person enligt EU:s mervärdesskattedirektiv.

Genom SFS 2013:368 frikopplades den 1 juli 2013 bestämningen av skattesubjektet enligt huvudregeln i mervärdesskattelagen från inkomstskattelagen, och yrkesmässig verksamhet ersattes med begreppet beskattningsbar person. Emellertid talar Regeringen och EU-kommissionen förbi varandra beträffande den kritik som EU-kommissionen framförde 2008 angående bestämningen av avdragsrättens uppkomst enligt mervärdesskattelagen. Reformen 2013 behandlade inte användningen av begreppet skattskyldig, i stället för beskattningsbar person, för den bestämningen. EU-kommissionen kanske tror att kritiken har lett till en lösning genom reformen, men problemet kvarstår. En mer holistisk genomgång av användningen av begreppet skattskyldig i mervärdesskattelagen är således nödvändig. Denna bok visar även på att de särskilda problem som föreligger beträffande mervärdesskatt i enkla bolag och partrederier också kvarstår efter reformen 2013 – dessa har ännu inte berörts av lagstiftaren. I denna bok beaktas regler per den 1 januari 2015.

*Författaren, Björn Forssén, blev juris doktor den 26 april 2013 genom denna bok, som i första upplagan – jämte licentiatavhandlingen – utgjorde en sammanläggningsavhandling för erhållande av juris doktorsexamen vid Örebro universitet.*

**001Blå** IMPAKT – Momsnyckeln.  
Utgiven 2015-03-18, 61 sidor.

*IMPAKT – Momsnyckeln* är en självständig bok, men utgör också en komplettering till *IMPAKT – studiehandledning i inkomstskatt, socialavgifter och mervärdesskatt*. Ambitionen med konceptet IMPAKT är att ge läsaren en pedagogisk väg in till den svenska skatterätten. IMPAKT står för *In*komstskatt, *M*ervärdesskatt (moms), *P*unktskatt, *A*rbetsgivaravgifter, *K*ällskatt (skatteavdrag) och *T*ull.

I den till omfånget större studiehandledningen berörs momsen mycket översiktligt och främst integrerat med genomgången av inkomstskatten. Eftersom momsen utgör drygt en femtedel av statens totala skatteintäkter, bör det vara av intresse med en självständig introduktion till mervärdesskatterätten. Det är den främsta anledningen till att *IMPAKT – Momsnyckeln* har författats, men den boken kan också utgöra ett komplement till nämnda studiehandledning eller liknande böcker.

I denna bok ges en närmare överblick av den svenska mervärdesskatterätten i ett EU-perspektiv. Den berör framför allt grunderna enligt mervärdesskattelagen (1994:200), ML, för den momsmässiga behandlingen av såväl nationella som internationella affärer. Denna bok utgör främst en introduktion till ämnet mervärdesskatt, men den är fullt tillräcklig för att ge stöd till att lösa många enklare vardagsproblem angående moms. Med kunskaperna från denna bok ges därmed också stöd för att bättre kunna bedöma när det är dags att göra en djupare analys och gå vidare till fördjupande litteratur i ämnet, studera Skatteverkets momshandledningar m.m. eller eventuellt anlita skattekonsult.

Denna bok utgör därmed ett verktyg för praktiker som tolkar och tillämpar ML, och den är också en vägledning för studier i ämnet och ett stöd för forskningen på området. De många figurerna och schematiska beskrivningarna i boken ska förhoppningsvis bidra i pedagogiskt hänseende till den studerandes etc. eget lärande om mervärdesskatt.

I boken beaktas reglerna per den 1 januari 2015 enligt ML och anknyttande lagstiftningar.